

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Heti díjban átvéve:
1 évre 18 h.
6 hónapra 10 h.
3 hónapra 6 h.
Fizetés postán adható.
Egyes szám ára 12 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivéve
szombatot és ünnepnapokat.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezsi-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok feladására vagy megrendelésre nem
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetősek a kiadó
hivatalhoz fordulnak.

XIII. évfolyam 132. szám.

Nagyvárad

Vasárnap, 1917 június 10.

A politika új útjai.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, június 9.

A magyar politika szenzációja: Esterházy Móric gróf kijelölése miniszterelnökké. A deszignálás mindenütt nagy feltűnést keltett.

A király választása határozottan jelzi azt az irányt, amelyben a válság megoldását kívánja és reméli.

Mindenekelőtt szembeötlően kapcsolódik a kijelölés a Tisza-kormány lemondásának okaihoz. Tudvalevő dolog, hogy a Tisza kormány kifejezetten a választójog kérdésében bukott meg. Nyilvánvalóan nem egyezett meg a király és a kormány nézete abban a tekintetben, hogy minő mérvig lehet Magyarországon a választójogot kiterjeszteni.

E téren nálunk a két szélsőséget a munkapárt, másrészt a szocialisták és nemzetiségek képviselik. Utóbbiakhoz csatlakoztak a szabadkőművesek és a Károlyi párt is. Ezek a lehető legszélesebb kiterjedésű választójogot akarják, minden korlátozás nélkül, minden tekintet nélkül a magyarság érdekeire. A munkapárt viszont nem hajlandó tulmenni azon a határon, amelyet a király legutóbbi manifestumához fűzött félhivatalos magyarázatban a kormány megjelölt.

A király a középutat választotta, mikor az ellenzék mérsékeltbb árnyalatából való igen rokonszenves és képzett politikust bizott meg a kormányalakítással.

Az új miniszterelnök személye tehát

ast jelenti, hogy a választójog kérdését illetékes helyen a munkapárt által megjelölt kereteken túlmenőleg, de a magyar nemzeti érdekek veszélyeztetése nélkül kívánják megoldani.

Esterházy személye alkalmas arra, hogy ezt az áthidalást lehető széles körökkel elfogadtassa.

Mindenekelőtt a jelenlegi többség, a munkapárt álláspontja jön tekintetbe. Esterházy személye rokonszenves a parlament minden pártja előtt a megbízatását a munkapárt is szívesen fogadta.

Nincs tehát kizárva a lehetőség, hogy Esterházy fog találni olyan megoldást, amely a munkapárti részen nemzeti szempontból hangzatosabb aggodalmakat eloszlatja. Aggasztóbb a másik szélsőség állásfoglalásának kérdése. A szocialistákat ugyan nem bántja semmiféle nemzeti aggodalom, a nemzetiségeket, a szabadkőműveseket még kevésbé, Károlyiék pedig sokkal jobban elszédítotia az utes répszerűsége, hogysem sokat fontolgatnának. Ezek a csoportok minden fenntartás nélkül a radikális, válogatás nélküli általános választójogot követelik a valószínűleg a magyar irni és olvasni tudás kantióját is elvették. Nehéz lesz Esterházy-nak olyan programot hozni, amely ezek tetszését is megnyerje.

Ugy látszik, Esterházy nem szándékozik elfogadni a választójogi blokk programját, hanem saját programja van. Erre vall az a körülmény, hogy a választójogi blokkból főképpen Várossyival tárgyal, akinek még leginkább van érdeke a magyarság követelményeire iránt. Érdekes, hogy e téren egyes politikai körökben Várossy politikáját komolyabbnak tartják a Károlyi Mihályénál. Ma a választójogi blokknak a feje és esse Várossy, a torka a szocialista párt, Károlyiék pedig a nemzeti demokrácia kalap szerepét kapták. Itt egyre szélesebb körökben emlegetik, hogy az új alakulásban Várossy-nak szerepe lesz: azt beszélék egész határozott formában, hogy Várossy lesz az igaz a

ságügyminiszter. Az Esterházy kormány tehát meghozná Magyarországnak az első zsidó miniszert. Nemzeti vívmánynak kisse kötes értékű, de remélik, hogy általa a választójogi blokk is megfontoltabb álláspont elfoglalására lesz bírható.

Az ellenzék legnagyobb része előtt igen népszerű Esterházy személye és politikája, addigi működése alapján szociális téren várnak tőle komoly kezdeményezést; így egyelőre kilátás van arra, hogy általa a kibontakozás lehetővé váljék békés úton, ami pedig Tisza és az ellenzék egyes részei között felmerült, nagyrészt személyi ellentétek miatt az utolsó hónapok alatt majdnem lehetetlennek látszott. Andrásyék és a választójogi blokk közt a megállapodás, hír szerint, már megtörtént. Amennyiben ennek az álláspontnak a jelenlegi képviselőházban többséget nyerni nem sikerül, el lehetünk készülv arra is, hogy kiírják a választásokat. Akkor pedig ezen az úton valószínűleg többre fog szert tenni az új kormány, hiszen a szavazóknak nagy tömeget teszik ma a fölmentettek.

Számolni kell tehát a jövőben a választójog igen nagymérvű kiterjesztésével és a titkossággal. Ezzel a magyar politikában jövőre a tömegek megszervezésének kérdése lesz irányadó.

Kétségtelen dolog, hogy amely politikai irányzatok az általános útkos választójog kérdését előtérbe erőszakolták, azok ezt nem végsőként tekintették, hanem csak eszközként távolabbi még most ki nem mondott célok elérésére. A tömegek nyers erejét kívánják beállítani saját céljaik szolgálatába. Nagyrészt a nép hivatott vezetőitől függ ezentul, hogy ezek a mellékszempontok háttérbe szoruljanak és a népnek adott jogok ne szolgálják egy kis önző klikk hatalmi érdekeit.

Kívánatos, hogy az új helyzetben minden értékes elem el tudjon helyezkedni. A demokráciáé legyen a g yőzelem, nem a demagógiáé.

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.

Modell blousok óriási választékban és rendkívüli olcsó árban, valamint selymek szövetek és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.

Allandó újdonságok kész női confectione alsó szoknya, miedervédő, kész fehérneműk, harisnyák, nap- és esőernyők kaphatók. Szabóműhelyében rendelésre a legjobb női ruhák készülnek.

Telefon 11-09.

Telefon 11-09.

Egyes szám ára 12 fillér.

Keresztési Mari és Kati beismerik a gyilkosságot.

Az ágyai borzalmas színjáték. Kinzásokról panaszkodnak a gyilkosok.

Az ágyai gyilkosság tegnap tárgyalása még jobban kisziveste ennek a homályos emberi történetnek kavargásába helyezett szereplők lelki rajzát. Valóságos sorstragédia jelentkezik a szereplőkön. A vádlott: Kis F. Sándorné monoton hangon ismétli: Ha felakasztanak, akkor se mondhatok mást, mint hogy nem tettem. Keresztési Mari, a büntett szervezője, tagad, aztán az elnök egy mesteri késmozdulatára lelkének forrása meggyilkol a bessel a büntettről. Leánya, Kati, akinek két gyilkosság terheli a lelkét, nem ismerte a papírpénzt, makacs, féltett benyomását teszi, mindig anyját védi a egyszerre merov tagadásából úgy siklik át a betemérébe, mint meleg nap leheltetése elolvad a hó! Később meggyilkolja az urát azért az éjszakaért. És Máté Sándor, a fegyenc, paralitikusan ismétli, hogy nem emlékszik semmire. A végzet hatszma azonban szorítja őket, hogy tisztázzák, hogyan halt meg Felföldi Ágnes, ki ölte meg és ki bujtotta fel a gyilkosokat.

Furcsa okok. Azért kellett volna meghalni a rohoansk, mert a vádlott Kis F. Sándorné 2 és fél métermázas buzát, 2 mázas kukoricát, egy öl fát és 50 kilogrammos malacot kapott volna. Ugyanaz, aki 35 métermázas buzát eszött azért az ágyai sa-génynek kösött. Megölték volna pedig 100 koronáért. Hihetetlen eset. Az egyik tettes Keresztési Káti ebből semmit se kapott, a másik Máté Sándor, azt mondja, sosa volt ennyi pénz egy darabban. Ukéytelenségi a bosszu és a tömegragály (hisztéria) gondolata vetődik fel ebben a vigasztalan ügyben, ahol életfogytiglani fegyháza a 15 évi fegyházra ítélt emberek a tanuk a ahol a meztől tanuk sokasága is gondolata elji a szám-lélt.

Keresztési Mari hallgatta ki tegnap a bíróság. Tagadta, hogy ő keresett volna a biatatta a bérnyilkosokat. Közben egy esküdt a melegtől szundikálul kezd, mire Szöllössy Gyula figyelmezteti éberségre. Keresztési Mari megszólal.

— Így tettem Aradon is, aludtak az esküdtök, azért ítélték el életfogytiglan való fegyháza.

Rövidlátó, rosszemű asszony Keresztési Mari, a márianostrál fegyencasszonyok kékes kockás egyenruháját viseli. Tagad. Végül magyaráz s így szól:

— Pénzt kaptam, hogy oiyat csináljak Felföldi Ágnesnek, hogy se éljen, se haljon. Háromszor is elmentem Kis F. Sándorné-hoz, adjon pénzt, mert Gáspár Páter (az egyik gyilkos) sürgeti. Én biatattam a gyilkosokat, hogy tegyék el láb alól Ágnes.

Most behozták leányát, Keresztési Kati, aki a büntett elkövetése idejében 19 éves

volt. Nehesen táatorogva jár, szeme romlott, beszéde élcs, hangja vibrál. Márianostráról jött ő is, ügyör kísértte. Tizenöt évi fegyházra ítélték az előbbi büntetéséért, mert Felföldi Ágnes meggyilkolásában résztvevett. Vadhánasságban élt Gáspár Páterrel, akit ő megmérgezett.

— Nem tudok semmit arról, ki ölte meg Felföldi Ágnes.

— Mava fogta a lábát, mondja az elnök. Járt nála előbb is. Az öreg asszony meg is tevesedett attól a sok teftől, amit oda hordtak.

— Nem tudok róla.

— Máté Sándor mit kiabált a lakodalmon? Hiszen azt beismerie a esendörök előtt.

— Vertek a esendörök, annak a betegje vagyok.

— Itt a jegyzőkönyv, a vizsgálóbíró megkérdezte, hogy van e panassa a esendörökre a maga nem panaszkodott. Melyik esendőr verte? Réismerné?

— Pofostok, vertek, meg volt hibbanva sokáig az eszem. Ha előttem volna, megismernem azt a esendört.

— No, itt lesznek hétfő. Jobb volna, ha lelkiemóretén könnyitene, az leten előtt is jobb szinben tünne fel. Két gyilkosság terheli a lelkét. Kis F. Sándorné keresett gyilkost, nem szólott arról az anyja?

— Ók tudják azt. Mit mondja?

Elnök: felolvassa a esendörök előtt tett vallomását, hogy látta a gyilkosokat Felföldi Ágnes háza felé menni.

— Megmondom az igazat: én nem tudok semmit, sem az édesanyám.

— Az urát is maga mérgezte meg, ezért a gyilkosságért, a belalban arzén volt, ki tetta?

— Aki ételt vitt neki. Holtrésseg volt akkor.

— A vizsgálóbírónál nem pofosták ugye? Itt kijelentette, hogy a vádlott gyilkosokat keresett a Gáspár Páter ölte meg Ágnes. Maga is elment este hozzá a több hiekkkel, hementek, Ágnes aludt a nem is ébredt fel többé. Gáspár torkon ragadta a megfojtotta. Máté gyomroztta. Maga fogta a lábát. Gyufát gyújtottak a megpészték, lélegzik e még. Másnap maga elment Ágnes házához, még akkor is ugy fektűt, mint ahogy éjjel oitthagyták a padlón. A nyaka, hása kék volt, más is látta, de nem szól senki a köségi orvosnak, aki kiállította a bizonyítványt, hogy szívizületében halt meg. Maga gyerek volt, így vallotta, félt, de Máté biatatta, ne félj, jó lesz a pénz. Maga airt és mondta: Mit otelekedtek ezek a kutyák! Máté egy papírt mutatott magának, maga nem tudja, hogy az pénz. Máté Sándor egy lakodalmon összaszólaikozott Kis F. Sándorral, aki megpofosta a kilökte a sárba. Akkor Máté vizsgáláltott: Jó voltam, ugye, mikor Ágnes meg kellett ölni? Igaz ez?

Vádlott, balkan, értelmesen, őszintén:

— Igaz. Mondtam. Én nem voltam ott, de tudtam róla és airtam. Kis leány voltam akkor. Máté otelekedta. Anyám nem tudott róla semmit.

Keresztési Kati leül hátul édesanyja közelébe. Nem ismerik meg egymást.

Az elnök most Máté Sándort hívja be, az is 15 évi fegyházbüntetését tölti. Tagad. Lehet, hogy mondott valamit azon a lakodalmon, de azóta a vallatás következtében emlékezőtehetsége meggyöngült. Nem emlékszik semmire. Nem követte el a büntettet és senki se biatatta fel. Száz koronája egy

darabban sosa volt. Nagyon kínozták a esendörök, ezért ismert be mindent.

Patkósy Péter kihallgatása után a tárgyalást félbeszakították. A jegyzőkönyvet Mezey Akos dr írja. Védő: Nagy Sándor dr aradi ügyvéd. A vádat Medvigy István királyi ügyész képviseli.

Az Áldozatkésztség szobrának leleplezése.

Készülődések a fronton. A 7-es huszárok levele.

Nagy készülődések vannak már napok óta a fronton a nagyváradi ezredéknél. Hazakészülnek az emberek. Igaz, hogy nem mindnyájuk, csak azok, akik hazajönnek a nemzeti Áldozatkésztség szobrának nagy és országos jelentőségű ünnepsélyére, amit az eszett katonák hátramaradottainak felszolgálására rendeznek. A fronttól már több érdekes levél érkezett, hogy odakünn is nagy figyelemmel és érdeklődéssel kísérik a nagy akciót, aminek nemcsak céljai megnyugvást és bizalmat ébresztenek mindenkiben. A front elől nagy örömmel látják a kimutatott nyugtázásokból, hogy Nagyvárad város és Bihar-megye közönsége méltóképen karolja fel a nagy ügyet és adakozásával állandóan hozzájárul a háboru szerencsétleneinek a felszolgálásához.

A fronton, amint értesülünk, állandóan lelkes hangulatban várják a nagyváradi akcióról szóló tudósításokat, amit a ma érkezett következő levél is igazol:

Biharvármegye és Nagyvárad város
áldozatkésztség szoborbizottság tek.
Elnökségének.

Biharvármegye és Nagyvárad város életlúktető, fenkölt eszme körűl csoportosult társadalmának az elnökség révén a Vilmos-huszárok ezredparancsnokságához intézett, a szív melegségétől áthatott fel-szóltására van szerencsém a következőket közölni.

A Vilmos huszárok vőrástátott uton ugyanazok annak az eszmének magaslata felő törekvésnek, melyen Biharvármegye és Nagyvárad város társadalmi a szív géniuszának örökös marandó esobrot emel. Ott két géniusznak dícsőséges alakját látjuk, amint egymást átkarolva ádvót és dícsőséget hirdetnek az utóemzedéknek.

Az eszmény géniusza, a maga fenkölt szépségőber, a lángoló szív, a szeretet géniusza a maga varázsában megérdemlik, hogy ünnepeltetésüknel a Vilmos huszárok is képviselében résztvegyenek, miután a két géniusz utját testükkel, lelkükkel egyengették.

Megtisztelve, smidőn Biharvármegye és Nagyvárad város háziszredének tekintő a Vilmos huszárokat, a szives meg-hívásért köszönetet mondok és a küldöttség megjelenését ezuttal is bejelentve, vagyok

híváló tisztelttel
631. sz. tábori posta, 1917 június hó 5 én.

Báró Berg ezredes,
7. huszár-ezred parancsnoka.

Nyári újdonságok minden cikkben megérkeztek!

Selyem szövetek, bársonyok, gyapjuszövetek, mosó kelmák, csipkék, diszek, szallagok. Uj modellek: Blousok, kabátok, köppöny és Jouponokban. Keztyük és harisnyák, gyermekruhák, kötények ágy és fehérneműekben. Szőnyeg és függöny nagy választékban. Női ruha varrodámban legelőgánsabb esőtömök és ruhák készülnek, méltányos árban.

CZILLÉR IMRE nagyáruhaza.

Már az összes nagyvárad-i ezredes harc-
téri alakulatai bejelentették érkezésüket a
szonkivüli a megyéből igen sokan érke-
nek az ünnepélyre. Eddig számos bejelen-
tés történt a fővárosból is, úgy hogy előre
láthatóság 1000 vendég érkezik a szobor-
leleplezésre Nagyváradra, akinek elhelye-
zéséről külön bizottság gondoskodik.

Asz Aldozatkésztség szobrának végre-
hajtó bizottsága Kőszeghy József főmérnök
vezetése alatt tudakozódó irodát állított fel
a város háza 23. számú szobájában.

Minden felvilágosítást itt lehet meg-
kapni a szobor ügyére vonatkozólag. Az
iroda délelőtt 10—12-ig, délután 4—6-ig áll
rendelkezésre a közönségnek. Az iroda tele-
fonja: 121. szám.

Az adományokat továbbra is a polgár-
mesterei hivatal veszi át.

A végrehajtó bizottság ezúton kéri a
Nagyvárad-i és Bihar megyei Négyelet, Jobb-
köz, Katolikus Névfőegylet, Katolikus
Legényegylet, Katolikus Leányklub, Pro-
testáns Leányegylet, Evangélikus Négyelet,
Gyermekbarát, Izraelita Négyelet, Feminis-
ták Egyesülete, I. r. Leányegylet, I. r.
Néptanító Egyesület vezetőségét, hogy
vasárnap délelőtt fél 12 órakor a város háza
bizottsági termében az Aldozatkésztség szob-
or leleplezési ünnepé tárgyában ötvétnél
megjelenni sziveskedjenek.

Az Aldozatkésztség szobrára a következő
adományok gyűltek be: Balkéz asztaltársaság
100, Kiss Tivadar 10, Rétháti Kövér Gus-
táv 50, Rétháti Kövér Lajos 50, Zicsky
Béla 50, Badar Béni és családja 25, Fischer
József 20, Pántya Péter 30, dr. Burdala Mi-
hály kanonok 50, Spisit Gyula 50, Nagy-
várad-i újjvárosi községi polgári leányiskola
tanestőlete és növendékei 300, Bihar megyei
és nagyvárad-i négyelet 10, Miháfi és Kan-
del 30, özv. Rimaróczy Kálmáné 20, dr.
Imrik Péter és neje 100, Grád Lászlóné 2,
ifj. Berser Sámuel 20, Schwarz Ferenc 20,
Fodor Gyula 20, Horváth Gedeon 10, Stan-
dai György 20, dr. Móri Ernő 30, ref. ta-
nítóképző intézet tanestőlete 40, dr. Bozók
Alajos 10, Nagyvárad-i I. r. hitközség 100, dr.
Adorján Armin és neje 25, Pintér Tamás és
neje 10, M. kir. 4 honvédsárgeszed felől
vizsgálati osztály 50, Lévai Sándor főhad-
nagy, felülvizsgáló osztály parancsnoka 50,
Soós Jenő 5, Soós Jenőné 5 korona.

TAVASZI SZEPLŐT

pár napi használat után el-
tűntet az arczról a valódi

LISZKA VIZ

Eredeti üvegekben 2 ko-
rona 40 fillérért kapható a

Csillag gyógyszerárban

Zöldfa-utca.

A fürdővasut építése.

**Hankovits Ferenc és dr. Tóth
Ferenc ragaszkodnak
az építés jogához.**

A fürdővasut létesítésére vonatkozólag
mint neveztek említettük, a Belényesi Vasut-
társasággal megegyezett Nagyvárad városa a
függő kérdések tekintetében, vagyis a me-
netdíj és a menetrendre nézve, míg a vasut
átbáramlására nézve a miniszter dönt. Ez
annyit jelent, hogy a vasut soha sem lesz
még részben sem Nagyvárad városé, hanem
mint helyi érdekű vasut, az engedélyezési
idő lejártával az államvasutak tulajdonába
megy át.

A városi tanács megegyezése Nagyvá-
rad város törvényhatósági bizottsága elé
kerül.

Hankovits Ferenc és dr. Tóth Ferenc,
a fürdővasut korábbi engedményesei a na-
pokban terjedelmes beadványt intéztek Nagy-
várad város törvényhatósági bizottságához,
amelyben fejtegetik, hogy ők még minden-
nek megfogva a vasutépítés engedélyezé-
sétől. A belényesi vasut kötelékében nem
lezz megvalósítva, hogy a fürdővasut csak a
város és a két fürdő közötti viszonylatban
morgó személyszállító vasut legyen, míg ezt
szó tervük, melyet a város is elfogadott,
megvalósítja. Részletesen ismertetik az
ő általuk készített terv előnyeit, úgy gyors
és alú közlekedés, mint olcsóság szem-
pontjából.

A finanszírozást, ha mesterséges aka-
dályokat nem gördítettek volna elébe, rész-
vénytársasági elapon könnyen megoldották
volna a 60 év alatt az összes részvényeket
kiszorították és visszafizették volna a Nagy-
várad egy milliókat érő objektum birtokába
jutna.

Ezután azt fejtegeti a beadvány, hogy,
mint a belényesi vasut tartozéka, a fürdő-
vasut a Már. teljes rendelkezése alá kerülne
a város közönségének beleszólása szohas-
tanna.

A beadványt aláírók eleget tettek a mi-
niszter azon kijelentésének, hogy hajlandó
az engedélyt a fürdővasut részére megadni,
ha a 40000 korona engedélyezési biztosítékot
letessék, továbbá ha a terület használatára
Nagyvárad várossal és Bihar megyével meg-
állapodásra jutnak. 5000 K ma is Nagyvárad
pénztárában fekszik. Minthogy pedig mind
ezeknek a feltételeknek eleget tettek, a vil-
lamos fürdővasut megépítésére és üzemeltetésére
szerzett joguk csorbításul érvényben áll
a ahhoz teljes erejükből ragaszkodnak.

Érvénytelen a területhasználati jog visz-
szavétele, mert a kormány is csak az enge-
délyokirat kiadásától számított 3 hónap alatt
kötelezte (két az építési tőke felmutatására).
Az építési engedély okirat pedig nem ada-
tott ki.

A beadvány befejező része a követ-
kező:

Minthogy mi a fürdő villamos vasut

megépítésére és üzemeltetésére szerzett jogainkkal
élni kívánunk, további óvadékunk a városi
közutak használatára ma is a város pénztá-
rában letéve van,

tisztelettel kérjük a tek. Törvényhatósági
Bizottságot, hogy a belényesi—vaskóhi vasut
r. t. ajánlatát fentiekre is tekintettel a napi-
rendről levenni méltóztatassék, továbbá

kegyeskedjék a tek. Tanácsot utasítani,
hogy a köztünk és a város közönsége között
kötött s a kormányhatóság által érdemben
jövahagyott területhasználati szerződésünket
a tek. Törvényhatósági Bizottságnak újból
bemutatni sziveskedjék, hogy az a kereske-
delmi kormányhoz jövahagyás végett ismét
telten felterjesztessék, hogy a Nagyvárad—
Félix és Püspök fürdői villamos közuti vasut
építésére és üzemeltetésére a nekünk jogos enge-
délyokirat kiadásassék.

Hadikölcsonjegyzés a Szigligeti-színházban.

**Az eredmény
2 millió 400 ezer korona.**

A hatodik hadikölcson sikere érdekében
nagyassabán, igazán fényes agittócs ünnepé-
pély folyt is tegnap a Szigligeti színházban.
Nagyvárad közönsége eddig is megmutatta,
hogy átérli és átérli a hadikölcsonok nagy
jelentőségét. A tegnapi színházi ünnepély
alkalmából ismételtan tanúságot tett közön-
ségünk áldozatkésztsége mellett.

Különösen nagy lelkesedést keltett, hogy
maga dr. Beóthy László ez alkalommal
40.000 koronát jegyzett.

Az estét a honvédszenekar nyitánya után
Juricskay Barnabás pénzügyi tanácsos nyi-
totta meg igen sikerült formás beszéddel,
majd Bihari Akos szavalt a nagy hatás
mellett Sas Ede „A fehér város” című ver-
sét. Az ünnepi beszédet dr. Beóthy László
v. b. t. t. mondotta. Rendkívül érdekes, azé-
les látókörre valló lelkesítő és ugyanakkor
meggyőző beszédben mutatott rá a hadi-
kölcsonjegyzés nagy jelentőségére. A be-
széd hatása alatt a közönség körében meg-
indultak a jegyzések; a helybéli bankok
képviselei és a szótársulat tagjai együt-
tesen vették kezükbe a munkát, még pe-
dig fényes sikerrel. A jegyzett összeg
2.400.000 korona.

A program további része kabaré szá-
mokban állott, melyek töbnyire szépen si-
kerültek. Érdekes volt Zsoldos Andor
fellépte, csengő hangú, tanult énekesné, a
kinek első felléptével szép sikere volt. Bihari
Sándor magyar dalokat, Tarnai és Kovács
Mária műsorszámokat, Vigh Manci és Polgár
Mária kuplékat énekeltek. Tompa Béla,
T. Pogány Janka, Szigeti, Dósa, kisebb
számokkal élenkítették a műsort.

**Jegyezzünk hadikölcson a Nép-
szövetségi Hitelszövetkezethél. —
Jegyzéseket tagoktól és a szö-
vetkezeten kívül állóktól is elfo-
gadnak Hivatalos órák naponta
d. e. 10—12 ig és d. u. 3—5 ig.**

GLOBUS MŰINTÉZET

előbb Bihar-nyomda részvénytársaság

PAPIRNAGYKERESKEDÉS AUGUSZTUS HÓ
1-ÉN NYILIK MEG.

TELEFON
49.

Kö- és könyvnyomda, vonalzó-
intézet, könyvkötészet és üzleti
könyvgyár üzemét megkezdte.

Nagyplac-tér. Kugler ház.

Münzinger Adolf dr osztrák tanácsos püspökségi bajor földbérletekről.

Magyar gazdálkodást folytatnak a németek.

Dr Münzinger Adolf osztrák mezőgazdasági tanácsos, a morvaországi cukorgyárak egyesületének gazdasági igazgatója most bejárta ezeket a vidékeket, amelyeken a mostanában bizonyos lapok részéről sokat támadott bajor földbérlet konzorcium birtokokat bérelt. A Tiszántúl munkatársát a tanácsos tegnap fogadta és a kérdésekre igen előzékenyen és kimerítően adta meg a részletes felvilágosításokat.

— Első sorban — kértük a tanácsost — méltóztassék a bérbevevő konzorciumra vonatkozólag felvilágosítást adni.

— A bérletet nem tisztán németországi csoport eszközölte, hanem egy részvénytársaság, amely tulajdonképpen Budapesten székel és amelynek Magyar Német Mezőgazdasági Részvénytársaság — Ungarisch Deutsche Landwirtschafts Actien-Gesellschaft — a neve. A részvénytársaság tíz millió korona alaptőkével alakult, amely ezer darab egyenként tízezer korona részvényre oszlik meg. A részvénytársaság célja: birtokbérlet és azokon a mezőgazdasági és a vele rekondumeknek folytatása.

— Németországi tőke miképpen van érdekelve a részvénytársaságban?

— A németországi pénzintézetek részéről érdekelve van első sorban a müncheni bajor lezártító és váltóbank és a mannheimi délnémet lezártító társaság. Az alapítók között elismert német mezőgazdák vannak. A részvénytársaságban azonban érdekelve van magyar és osztrák pénz is.

— Kik szerepelnek a társaság vezetőségében?

Az igazgatóságban a következő, a kereskedelmi élet terén tekintélyes személyiségek vannak: Aokermann Jakab mezőgazdasági tanácsos, straszkroheni nagybirtokos, Franok Albert a waghäuser-suttlingeri (badeni) cukoripartársaság igazgatója, Frank Tivadar, a mannheimi délnémet lezártító társaság igazgatója, Heil György mezőgazdasági tanácsos, Keidel György igazgató, Serényi Nándor Budapestről, Wolf József, waghäuser-suttlingeri cukoripartársulat vezérigazgatója és Ziegler Mihály, a müncheni bajor lezártító és váltóbank igazgatója. A felügyelő bizottságban ezek vannak: Káldor dr budapesti ügyvéd, a német főkonzulátus jogtanácsosa, Meuschell Ágost würrburgi bankigazgató, az Első Budapesti Gőzmalom r. t. hajózási igazgatója és Szabó a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatója. A társaság ügyeinek vezetésével csokélyaság és Warmuth Lajos, az ismert mezőgazdasági szervezőtehetség van megbízva.

A részvénytársaság létrejöttét az teljes jogonul, hogy éppen a háború ideje alatt sok birtok válságba került, mert nem volt képes megfelelő munkasort kapni. Másrészt pedig sok birtokosnak a háború okozta

drágaság miatt hiányzott a megfelelő fizetőkéje.

— És ha a birtokosok nem kaptak munkásokat, hogyan akarnak ők bérletet?

— A hadseregparancsnokságtól kérünk hadifoglyokat és amennyiben szükség lesz, katonai munkásokat is. E mellett természetesen alkalmazni fogunk polgári munkásokat is.

— Nem szándékoznak talán külföldről, mondjuk Németországból mezőgazdasági munkásokat Magyarországra hozni?

— Nem, határozottan nem. Mi első sorban annak a vidéknek mezőgazdasági népét akarjuk foglalkoztatni, ahol a bérleti birtokok vannak.

— Ezzel kapcsolatban felvetődik természetesen az a másik kérdés, hogy mi lesz a birtokok magyar tisztviselőivel. Megtartják azokat?

— Magától értetődik. Nincsen okunk elküldeni a kenyérüktől megfosztani azokat az embereket, akik eddig is vezették azokat a birtokokat, amelyeket bérbe vettünk. Aki bevált ember és akinek hasznát vesszük, az nálunk is megmarad. Nem hozzuk német gazdasági hivatalnokokat és intézőket.

— És megnyugtató. Egyes újságokban arról is esett szó, hogy az uraknak a bérletek örve alatt politikai céljaik is voltak Magyarországon. Mi mondanivalója van ehhez a tanácsos urnak?

— Tulajdonképpen semmi. Nevetség és terfátatlan állítás. Biztosíthatom, hogy épenséggel nincsenek politikai terveink, politikai szándékaink. Mi pusztán mezőgazdasági részvénytársaság vagyunk. Sem politikai, sem pedig nemzetiségi céljaink nincsenek. Erre vonatkozólag kérem lapjuk útján a magyar közvéleményt megnyugtattani.

— Nem célja a részvénytársaságnak az, hogy a Németországon bérelt földek termését kivigye Németországba?

— A termés dolgában az a célunk, hogy a termést értékesítsük, mert hiszen ezért alakult a részvénytársaság. Még pedig első sorban Németországon. Nem mondom, hogy a mi termésünkből nem fog valami kikerülni Németországba is, de semmiestre sem azért léteztünk a mi részvénytársaságunk, hogy a magyar gabonakivittelt emelje.

— Szeretném még tudni azt is, hogy mennyi földet akarnak az urak bérbe venni?

— Amennyit kapni tudnak és amennyinek üzemét alapítóknkkal győzzük. Persze nemcsak arra nézünk, hogy minél nagyobb legyen a bérlet terület, de gondolunk arra, hogy az a föld, amelyet bérletünk, jó is legyen és hogy a bérlet fektetett pénznek meghozza a gyümölcsét.

— Mennyit béreltek eddig az urak körülbelül?

A nagyváradi lat. szent. püspökségtől huszonkétezer katasztrális holdnyi birtokot vettünk bérbe huszonöt évre és jogot

szereztünk magunknak ugyancsak ötvenezer két másik biharmegyei birtok bérletére is.

Temesvármegyében béreltünk nyolcezer holdat és máshol is van még bérletünk.

A püspökségi bérletre külön alakítottunk részvénytársaságot, ezenfelül az érdeklőség Magyarországon még jelentékeny területei bérlet.

Az új miniszterelnök első lépései.

Tanácskozásai Károlyival és Vázsonyival. Különböző kombinációk. Zichy János gróf szerepe. A helyzet nem változott.

Budapest, június 9. (Saját tudósítónktól.) Esterházy Móric gróf a 8 Órai Újság tudósítója előtt kijelentette:

— Elsősorban tiata képet akarok nyerni a helyzetről össze személyi és tárgyi vonatkozásaiban. Eddig a pártvezéreknek alárendelt politikus voltam, most pedig felelős gubernamentális polcoa állok. Érintkezést keresek az összes pártok vezérével. Tárgyalásaimnak akármilyen eredménye is lesz, egy bizonyos: hogy megbízatásom definitív.

Budapest, június 9. (Saját tudósítónktól.) A Politikai Értesítő jelenti: Esterházy délelőtt több órán át tanácskozott Károlyi Mihály gróffal és Vázsonyival.

Beavatott körökben beszélik, hogy Vázsonyi részt vett a kabinetben.

Esterházy délután a Nemzeti Kaszinóban folytatta tanácskozásait.

Budapest, június 9. (Saját tudósítónktól.) A 8 Órai Újság jelenti: Esterházy gróf a pénzügyministeri tárcát felszámolta Popovitsnak, aki azonban nem fogadta el. Hasonlóképpen Serényi sem fogadta el a kereskedelemügyi tárcát.

Egyedül a Vázsonyi részvétele tekintetű bizonyosnak.

Erdély rekonstruálására új miniszteriumot szerveznek, amelynek vezetésére Bethlent fogják megválni.

A belügyministeri tárcára Návayt kombinálják, aki ma Budapésre érkezett. Hasonlóképpen szóba került Ugron Gábor személye is.

Budapest, június 9. (Saját tudósítónktól.) A 8 Órai Újság jelenti: Esterházy Móric gróf a kabinetben fontos szerepet jutott gróf Zichy Jánosnak, aki ma a fővárosba érkezett.

Délután Esterházy hosszasan tanácskozott Zichyvel, aki hírlapíróknak kijelentette, hogy politikai nyilatkozatot nem tehet.

A 8 Órai Újság írja, hogy beavatott helyről azt az értesítést nyerte, hogy a helyzet deignálással még nem változott. A nehézségek változatlanul fenállanak.

Bizonyos, hogy Esterházy a választójog terén meglehetősen radikális álláspontot foglal el, amellyel a választójogi blokk követeléseit ki fogja elégíteni.

Bethlen István választójogi álláspontja miatt nem vett részt a kormányban. Bizonyos, hogy Wekerle, Návay, Serényi és Popovits sem vesznek részt a kabinetben. Minden kombináció korai. Egy azonban bizonyos:

nyos: a honvédelmi tárcát Sturmay Sándor meg fogja tartani.

Esterházy Glébersberg Vilmos grófot is meg akarja nyerni a kabinett részére.

Ki lesz a közvédelmezési hivatal vezetője?

Budapest, június 8. (Saját tudósítónktól.) A 8 Órai Újság jelentése szerint a Kúrihy báró felmentése a legközelebb meg fog jelenni.

Egyik verzió szerint Sztéryni fog kerülni a Közvédelmezési Hivatal élére, másik kombináció Bartha Béla vezérkari alezredest jelöli, akivel a tárgyalásokat már meg is kezdték, de meggyezés eddig még nem történt.

Vázsonyi a kabinetben.

Budapest, június 9. (Saját tudósítónktól.) A Nap értesülése szerint a politikai körökben azt beszélik, hogy Esterházy a Vázsonyival folytatott tanácskozások után felajánlotta az igazságügyminiszteri tárcát. Ez nem felel meg a valóságnak, amennyiben az új miniszterelnök Vázsonyit a szociális miniszterium vesztésére kérte fel. Vázsonyinak előbb szorban a választójogi blokk hozzájárulását kell kérnie.

A Károlyi-párttal folytatott tanácskozás délután egy negyed 2 órakor ért véget. Vázsonyi a Nap tudósítója előtt kijelentette:

— Nem nyilatkozhatom, az ügy kényes... Meggyőződésem szerint Esterházy becsületos választójogot akar megvalósítani.

Esterházy kormányalakítása.

Esterházy a cenzuráról. Károlyi kijelentései. Hat új miniszterium.

Vázsonyi miniszteri tárcája.

Budapest, június 9. (Saját tudósítónktól.) Esterházy holnap folytatja Apponyival tárgyalásait. Attól függ, hogy az Apponyi párt részt vesz-e a kabinetben, ha meggyeri Apponyi beleegyezését. Es esetben Földes vállalná a pénzügyi és kereskedelemügyi tárcát, Tóth János pedig a Ház egyik alelnöke lenne.

Budapest, június 9. (Saját tudósítónktól.) Esterházy fogadta az újságírókat, akik előtt kijelentette: Sok mezdani valóm nincsen. Hiszen csak most jöttem Galliciából. Annyit közölhetek, hogy délutáni tárgyalásaim teljes mértékben kielégítőek.

Az újságíróknak azon kérdésére, hogy a cenzurára vonatkozólag mi a terve, kijelentette, hogy már az ellenzéki padokból több ízben követelte, hogy a politikai cenzurát bizonyos mértékben enyhíteni kell, terve most is csak az marad, hogy gyakorlati módosításával enyhíteni fogja a cenzurát.

Budapest, június 9. (Saját tudósítónktól.) Károlyi Mihály gróf kijelentette, az újságíróknak, hogy a politikában értedés állott be, 4-5 nap alatt kialakul a döntés. Hogy ő maga részt vesz-e a kabinetben arra egyelőre sem igennel, sem nemmel nem felelhet. Arra a kérdésre, hogy a választójogi blokk Esterházyt fogja-e támo-

gálni, Károlyi kijelentette, hogy a választójog tekintetében nem engedhetik meg a becsapást; az eddigiek szerint úgy látja, hogy Esterházyt sikerül meggyerintök a blokk céljainak. Ha a dolog kedvezően fog kialakulni, nem csak teljes erejével fogja támogatni Esterházyt, hanem pártjával együtt be is megy a kabinetbe.

Budapest, június 9. (Saját tudósítónktól.) Esterházy állítólag hat új miniszteriumot óhajt alakítani és pedig 1. Erdély

rekonstrálására irányuló, 2. közlekedésügyi, 3. a békeke átmeneti, 4. szociális, továbbá két tárcát nélküli miniszteriumot.

Budapest június 9. (Saját tudósítónktól.) Politikai körökben megerősítést nyert, hogy Vázsonyinak tényleg felajánlottott egy miniszteri tárcsa, aminek elfogadása vagy visszautasítása a szocialista és a Károlyi-párt állásfoglalásától függ. Vázsonyi legjobban szeretné az egyik tárcsa nélküli miniszteriumot elvállalni.

Az orosz parasztlak

az annexió nélküli békéért.

Budapest, június 9. (Saját tudósítónktól.) Orosz lapjelentés közli Pétervárról:

A monarchia visszaállításának veszedelmére tekintettel a Romanov család valamennyi tagjait egy helyre gyűjtik és őrizetüket megszigorítják.

A munkástanács tagjai a helyőrséget kérték fel védelmezésükre.

Budapest, június 9. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A parasztlak képviselőinek kongresszusa a következő határozati javaslatot fogadta el:

A parasztlak az igaz békére készek, annexió és hadikárpótlás nélkül. A kongresszus visszautasítja a különbéke gondolatát, ellenben felszólítja az összes népeket, utasítsák kormányaikat, hogy a területhódításról haladéktalanul mondjanak le.

Az Isonzónál nincs esemény.

Keleti harctér. Budapest, június 9. (Hivatalos.) Az Erdős-Kárpátokban és Keletgaliciában helyenként élénkebb csatározás, egyébként ágyutüz.

Olasz harctér. Budapest, június 9. (Hivatalos.) Az Isonzónál nem volt különösebb esemény. A Hét Község fensikjén az ágyuharc váltakozó erővel tovább tart. A Zebio vidékén egy ellenséges robbantás által keletkezett tölcserít csapataink kézigránátharcban olasz támadások ellenében megtartották.

Délkeleti harctér. Budapest, június 9. (Hivatalos.) Változatlan. *A vesérkar főnöke.*

Tíz angol hadosztály súlyos vesztesége.

Berlin, június 9. A nagyhíradású lapok jelentik:

Égyeztetett harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadcsapata. Az Yser mentén csak szakaszokként volt élénk tűzérési tevékenység és Messines-től keletre levő állásaink ellen déltől kezdve ismét erős romboló tűz irányult. Az ellenség nappal nem újította meg nagy támadásait, azoknak a súlyos veszteségeknél a hatása alatt, amelyet a foglyok állítása szerint is tíz támadó hadosztály szenvedett. Csak ausztráliai csapatokat vetett tűzbe Messines-től keletre, amelyeknek előretöréssel azonban megkíséreltek.

Az esti órákban az Ypern—compiègnei csatorna két oldalán és a Douve lapályon új harcok fejlődtek, amelyekben az ellenség nem tudott előnyt kivívni. A Labassei csatornától egészen a Sahsee patakig a harc tevékenység este szintén fokozódott. Ver mellestől északra, Loostól délre és Vroillentől keletre északi előretöréseket visszavertünk.

Lenstől délnyugatra és délre nagy erőket vetett harcba az ellenség ismételt támadások céljából. Hesseni és sziléziai ezredek itt a Souves-patak mindkét partján, valamint Givenchy-től Avtona felé és a Vimtől Merincourt felé vezető utak között elkezdett éjjeli harcokban erőteljes ellentámadásokkal visszaverték az ellenséget, amely helyenkint benyomult volt árkaikba. Állásaink teljesen kezünkben vannak.

A német trónörökös hadcsapata. Francia rohamcsapatok erős tűzérési előkészítés után éjjel előretörték a Chemin des Dames on, Braye és Cerny mellett visszaverték őket. A tűzítés, amely este az Aiane és a Ohampagne arvonál más szakaszain is erős volt, éjszaka vesztett erejéből.

Albrecht württembergi herceg hadcsapata. A helyzet változatlan.

A keleti harctéren és a macedon arvon a szokásos harc tevékenységen kívül nem jelentenek különösebb eseményt.

Ludendorff, első főszállásvezető.

A város 1917. évi költségvetése

A pénzügyi szakbizottság megszavazta a városi pótdó emelését.

Nagyvárad város polgáraitra éppen most a legválságosabb időben szakad rá a városi pótdó nagymérvű emelése. Tagadhatatlan, hogy a polgárság egyrésze, akik gázdagdiak a háború alatt, könnyen megbírja az új terheket, de bizony a polgárok nagy részét nagyon keservesen sújta az új teher, mert csak tövis feltevés az, hogy az adórögzőség általánosságban emelkedett.

A tanács által újból revideált költségvetést tegnap tárgyalta a pénzügyi szakbizottság a tekintettel a város jelenlegi pénzügyi helyzetére s a miniszter leiratára, amelyben minden újabb kölcsönnel való operációt kizár, — elfogadták a hatalmas pótdó emelést.

Az újság ismertetése a következő volt:

Rimler Károly elnökölt. Bejelenté, hogy a költségvetés jelentékeny pótdóemelését foglalta magában. Ezt a viszonyok eléggé megmagyarázzák. A tanács az eredeti javaslatot újból revizió alá vette, mert időközben a kormány ugyancsak jóváhagyta a háborúellenesről szóló szabályrendeletet s az ebből származó jövedelmet felvette a tanács a költségvetésbe, figyelembe véve a tanács azt is, hogy a tisztviselők az államtól ruhabeosztási segélyt kaptak és így az eredetileg a költségvetésbe felvett drágasági segély összege is lényegesen apadt. Harmadik tétel a folyószámlatartozás konverziós kölcsönnel való átalakítása; az így mutatkozó felesleget azonban felvették az előre nem láthatók rovására mint bevételt. A pótdóemelését összesen 12 százalékkal redukálta a tanács.

Juricskay Barna pénzügyi tanácsos ismertetette ezután a költségvetést, amelyet teljesen reálisanak tart. A közszámi pótdó 77 százalékkal van előirányozva, jóllehet az állami adóalapot már 1,700,000 koronában vetjük számításba. Illusztrálja a pótdó-emelés képzőerő indokait. A bürokrácia kormány nem engedte meg, hogy tovább is kölcsönökkel fedezzük folyó kiadásainkat. A háborúban reánk váró nagy feladatok a város anyagi helyzetének rendbekerítése nélkül nem lehet teljesíteni. A városi polgárság adófizetési képessége fokozottan növekedett. Emellett az adófizetők száma 1874-gyel növekedett.

Nagy mértékben szaporodott azoknak az adófizetőknek száma, akik pontosan fizetnek, vagyis 7050 adózóból 3062 minden végrehajtás nélkül fizetett. Az adóvéghajtási eredmény is állandóan növekszik. Illusztrálja ezután az egyéb városi bevételek hullámzását, amely azt mutatja, hogy számos elmaradt bevétel: telekátírás, vásárvám, helypénz stb. vissza fogunk térülni, és friss erőre kapunk. Válaszolja a jövő feladatait. Át kell térni a telekértékesítő behozatalára. Résezt kell venni a városnak jövedelmező üzleti vállalkozásokban, így például a moaik bevételeiben való részesedésre. Kéri a költségvetés elfogadását.

Dr Popper Ákos ösméri a város súlyos pénzügyi helyzetét, de mégis meggondolandónak tartja, hogy az évben még kölcsönnel fedezzük a hiányt, s egy jobb jövő reményében a pótdóemelésétől álljunk el. A telek értékesítő nagyon szép gondolatnak.

Rimler Károly szerint Nagyvárad epaiális helyzetben van, olyan kevés volt eddig a pótdója. Debreceában 108 százalék a pótdó. Nem hiszi, hogy a kormány beleessen az újabb kölcsönbe. Hisz a mostani költségvetés nem reális, mert mióta elkészült, már emelkedett mindennek az ára.

Kelen Béla ellene van a nagy pótdó emelésnek.

Dr Molnár Imre megsejtve, mert a mai helyzetet szánálni kell. A multak hibáját kell pótolni. A multban kellett volna jobban meggondolni.

Kelen Béla a mai időt nem tartja alkalmasnak ily nagy új teher behozására. A szegény lakosságot nagyon sújta. A hiány fedezetéről kölcsön útján gondoskodjunk.

A bizottság, Kelen Béla kivételével, általánosságban elfogadták a tervezetet s ezután áttértek a

részletes tárgyalásra.

Cimenként olvasták fel a költségvetés-tervezetet.

A közművelődési kiadások rovatánál

Hegedüs Nándor szólalt fel s kifogásolja, hogy az óvodai pótdót nem szállítják le, holott arra minden esetben szükség s az államnak kell beszolgáltatni míg az állam egyes eddigi államszolgálatok megvont a városból. A multban ezt elővevük, a jövőben ne vessünk ki 8 százalékos óvodai pótdót, mert az állami iskolák fenntartására nagy összeget kell a városnak kiadni. Ha a szerződésben erre szabály nincs, az óvodai pótdót 2 százalékosra szállítsák le, továbbá kérjük, hogy az állami reáliskolánál a város hozzájárulásból fennálló tartozásukat elengedésre kezdjük tárgyalást a miniszterrel.

Szűcs Géza rámutat, hogy a felesleg átadására a városi szerződés kötelezi. — A reáliskolai hozzájárulás elengedését megkísérelték, de eredménytelenül, csak 10 évi törlesztést engedélyezt. Kéri, hogy a tételt ne töröljék.

Hegedüs Nándor az állammal fennálló szerződések revizióját tartja szükségesnek. Próbálják meg 2 százalékos felvenni a költségvetésbe.

Rimler Károly vezette a küldöttséget a főreáliskolai hátralek engedélyezéséért, de megerőltetés nélkül. De a szerződések revizióját megkísérelhetik.

Komlóssy József ellenzi a százalék leszállítást, mert a felesleget két új óvoda felállítására fordítják.

Hegedüs Nándor a leszállítást a vonatkozó indítványát visszavonja.

Elfogadták a tervezetet és Hegedüsnek a szerződések reviziójára vonatkozó indítványát.

A közszámtörlesztéseknél dr Popper Ákos a törlesztésre felvett 175,000 K t kölcsönből akarja fizetni, ami 9 százalék pótdó emelést tesz feleslegessé. A mai háború viszonyok ezt indokolják.

Dr Molnár Imre, Juricskay Barna ezt ellenzik.

Hegedüs Nándor pártolja Popper Ákos indítványát. A multak terhét nem lehet egészen erre a generációra hárítani.

Kelen Béla szintén elfogadja az indítványt.

Rimler Károly szerint a közszámtörlesztés szerződéses kötelezettség.

Dr Thury László ellenzi az indítványt.

Popper Ákos indítványát nem fogadják el.

Dr Popper Ákos felveti, hogy a fővárosban tervezik, miszerint a biztosító társulatok adót fizessenek tűzoltási célokra.

Szűcs Géza bejelenté, hogy háborúellenes címén 80000 korona bevétel felvételét a költségvetésbe. A rendkívüli kiadásoknál 165000 korona vételt fel rendkívüli drágasági segélyként a városi alkalmazottaknak. Ebből 101,900 K törölhető volt, mert a kormány kiutalt segélyt, így a város 50 ezer koronát a nem tisztán közigazgatási alkalmazottak segélyére jutott a felvett összegből.

Ezután a költségvetés-tervezetet részleteiben is tárgyalván és változtatásul elfogadván, az újság vége: ért.

A Nagyváradot és Biharmeggyét érintő vasutak menetrendje.

A jelenleg forgalomban levő vonatok.

A háború óta most adta ki a m. kir. államvasutak az első új menetrendet.

Ugy látszik, ez is hosszabb időre készült, mert az egyes vasutvonalakon olyan vonatok közlekedési ideje is fel van véve a menetrendbe, amelyek jelenleg nincsenek forgalomban.

Ezekről a vasutvonalakról az a megjegyzés van beiktatva: „Forgalmi lehetőség szerint”, amiből a közönség nem nyer kellő tájékozódást, hogy jelenleg mely vonatok közlekednek.

A közönség tájékozására a következőkben adjuk azon vonatok menetrendjét, amelyek jelenleg **tényleg forgalomban** vannak.

Nagyvárad — Budapest.

Gyorsvonat. (Budapestben érkezik a Nyugati pályaudvarra.)

Nagyváradról indul	éjjel 1:33
Budapestre érkezik	reggel 7:35

Személyvonatok. (Budapestben érkezik a Keleti pályaudvarra.)

Nagyváradról indul	délután 9:29, éjjel 10:25
Budapestre érkezik	este 6:10, reg. 7:50

Budapest — Nagyvárad.

Gyorsvonat. (Budapestből indul a Nyugati pályaudvarról.)

Budapestből indul	este 9:35
Nagyváradra érkezik	éjjel 3:10

Személyvonatok. (Budapestben indul a Keleti pályaudvarról.)

Budapestből indul	d. u. 5:40, d. a. 9:00
Nagyváradra érkezik	éjjel 2:35, d. u. 5:24

Nagyvárad — Püspökladány.

Nagyváradról indul	délután 2:00
Püspökladányba érkezik	délután 4:30

Püspökladány — Nagyvárad.

Püspökladányból indul	reggel 5:20
Nagyváradra érkezik	reggel 7:25

Nagyvárad — Kolozsvár.

Gyorsvonatok.

Nagyváradról indul	este 8:30
--------------------	-----------

Személyvonatok.

Nagyváradról indul	éjjel 3:50, este 6:20
Kolozsvárra érkezik	délután 10:55, éjjel 1:19

Kolozsvár — Nagyvárad.

Gyorsvonat.

Nagyváradra érkezik	éjjel 1:00
---------------------	------------

Személyvonat.

Kolozsvárról indul	éjjel 3:08, d. u. 8:59
Nagyváradra érkezik	reggel 8:56, este 9:50

Nagyvárad — Csucs.

(Tehervonat személyszállítással.)

Nagyváradról ind.	d. u. 1:37
Csucsára ér.	este 8:32

Csucs — Nagyvárad.

(Tehervonat személyszállítással.)

Csucsáról ind.	éjjel 1:35
Nagyváradra ér.	reggel 7:30

Nagyvárad — Békéscsaba (Szeged).

Nagyváradról ind.	d. a. 10:00, este 7:00*
B. Csabára ér.	d. u. 1:06, este 10:08*

* És a vonat csak Békéscsabáig közlekedik.

(Szeged)-Békéscsaba-Nagyvárad.

Békéscsabáról ind. d. u. 8:00, reggel 4:50*

Nagyváradra érkezik d. u. 5:41, reggel 7:50*

* Ez a vonat csak Békéscsabától közlekedik.

Nagyvárad—Érmihályfalva.

Nagyváradról ind. d. u. 5:35

Érmihályfalvára érkezik este 8:38

Érmihályfalva—Nagyvárad

Érmihályfalváról ind. reggel 6:43

Nagyváradra érkezik d. u. 9:55

Nagyvárad—Debreczen.

Nagyváradról ind. éjjel 3:26

Debreczenbe érkezik reggel 6:29

Debreczen—Nagyvárad.

Debreczenből ind. d. u. 5:26

Nagyváradra érkezik este 8:36

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.

Nagyváradról ind. d. u. 2:00

Vaskóhára érkezik este 7:37

Vaskóh—Belényes—Nagyvárad.

Vaskóhóról ind. éjjel 2:57

Nagyváradra érkezik reggel 8:20

Kötegyán—Tenke—Pusztahollód.

Kötegyánból indul este 6:56

Pusztahollódra érkezik éjjel 10:11

Pusztahollód—Tenke—Kötegyán.

Pusztahollódról indul éjjel 4:40

Kötegyánra érkezik reggel 7:19

Nagyvárad—Vésztő.

Nagyváradról indul délután 1:48

Vésztőre érkezik délután 4:46

Vésztő—Nagyvárad.

Vésztőről indul reggel 6:13

Nagyváradra érkezik délelőtt 9:15

**Nagy ékszerlopás
Inándon.**

Nagyobb szabású ékszerlopás történt tegnapelőtt Inándon, az ottani földesúr, Markovits Kálmán kastélyában. Eddig még ismeretlen tették egy északnyugati pillanatban behatoltak a kastély egyik vendégszobájába, ahol a sárga szekrényt felfeszítették és kifosztották, mintegy 8000 korona értékű különböző ékszereket vittek el belőle.

Markovits Kálmán a lopást csak másnap vette észre, azonban megállapította, hogy a betörők este 8–11 óra között jártak a vendégszobában.

Ezen idő alatt a szoba nyitva volt a lakosnővel azon részben senki sem tartózkodott. Jelentést tettek az ottani csendőrszolgálatnak, azonban Markovits Kálmán a nagyváradi rendőrségen is megjelent, ahol János Gyula rendőrkapitány jegyzőkönyvet vettett fel az esetről, annál is inkább, mivel alaposan gyanú, hogy a tettesek itt akarják az ékszereket értékesíteni.

János kapitány távirati értesítést küldött a környékbeli csendőrszolgálatnak és az ország nagyobb városai rendőrségéhez, közzölve az ékszerek leírását. Mind értékes, antik családi ékszerek, több köztételezelméleti becsű.

Az ellopott ékszerek a következők:

1 platina, vékony szemékből álló 100–120 cm. hosszú női nyaklánc, kelési gyöngyszemékből készített, rajta egy db eszter-Mária tálca; melynek egyik lapján „Pisif fer Mária” beírás van. Ezenkívül a lánc egy kis Wertheim kulcs is volt. — 1 db

platina mellő, moggyerő nagyságu kék zafirkövel; mely kő apró gyémánttal volt körülrakva. A fent felsorolt 2 db ékszer jelzett szobában a toilette asztalon, szabadon volt. — 1 db hosszú női arany nyaklánc (szemes) — 1 rövid női aranyóra lánc, rajta egy db arany kis kék, 1 db arany óra és egy db arany medallion volt a medallion egy briliánskövel van díszítve, benne 1 fénykép és tükrös van. — 1 db arany női mellő, közepén egy borsó nagyságu igazgyöngy, gyémántokkal körülrakva. — 1 db női aranygyűrű közepén borsó nagyságu zafirkövel, apró gyémántokkal körülrakva, arany foglalatban, 1 db női egyszerű arany gyűrű, egy db kis gyémánt kövel, 1 db sötét arany karkötő felsőrésze 1916 I–II gyémánttal. — 3–8 tétel sötét felsorolt ékszerek egy sárga lő: tálcás dobozban voltak, mely doboz a másik vendégszoba éjjeli szekrényében állott.

A nyomozás folyik.

**Lóvásár a libárdi
pusztán.**

Ugy adja elő Kiss József intéző az otányi Schwartz-uradalomban, 6 Nagyszalontán meghallotta, hogy eladó a Lovassal-uradalom libárdi gazdaságában egy ló, kiment, megnézte, bement Szalontára, keresett rá vezetőt a szót is kivette, megvették a lovat 4800 koronáért, 6 kapott 200 korona tisztelődiját a elmentek azonnal, hogy reggel a lovat elviszik. A lovat azonban nem adták ki a 200 korona miatt család vársága elmonda megmondta ellene az eljárás, mert kihallgatta a telefonon az uradalmi kasszár és a gazda beszélgetését, felírta az eladó lovak neveit, árát, a birtokon otthonosan visszatért, eldült vitt a gazdának, azóval, hogy becsapta a kicsalta volna a lovat, ha azták volna. Közben három Gitye nevű paraszttal járt ide-oda, akiknek a szerszemes tisztázatlan volt.

Szlávik Ede, Lovassy Ferenonó feketebátori uradalmának kasznárja, marciális ember, a sörre eszmája hihetetlenül elágás és egy vagyont ér, elmondja, hogy a gazdának, Erdei Jánosnak telefonon meghagyta, mennyiért adhatja el a lovakat. Aztán Erdei jelentette, hogy odakünn volt egy utrá hivatkozott a megvásárolt egy lovat 4800 koronáért, egy irást is vitt. Erre ő lemondta a vásárt, pláne egy sürgőnyt is kapott Kistől, hogy engedjen a ló árából. A lovat eladta egy papnak drágábban. Ő egy kisgyermeknek először adta volna, de a közveitőt nem szerette. A Gityék ő hozzá fordultak, de találatostak utkösből Kissal, a ki levette a lábukról őket, hogy ne menjenek sehova, majd megveszi ő a lovakat. A lovak neveit és árát Gityésként tudta meg.

Erdei János elmondja, hogy a kisebbik Gitye az ő cédulájáról másolta le a lovak árát és neveit. Est vette el Kiss tőle. Aztán jött Kiss József, a megvette a lovat, de mással fizettette ki. Járata a lónak nem volt. Csak 2000 koronát fizettek, ebből Kiss kapott 200 koronát, neki Kiss adott 20 koronát, de ő ezt visszaadta, mikor a vétel visszament.

Előzők: Látja, Kiss a 200 koronát nem adta vissza.

A többi tenné kihallgatása után (elnök: Seress Berna tanácselnök, Persz Ferenó, Fáb y Gusztáv bírák. jegyző: Lonkey Árpád

dr. ügyész: dr. Borsa Alfonz gróf) Katz Béla dr. védő terjesztette elő a vádelmet.

A bíróság felmentette Kiss Józsefet a vád alól, mert nem követett el büntetendő cselekményt. Ügyész fellebbezett az ítélet ellen.

**Évzáró vizsgák
a községi iskolákban**

Nagyvárad város községi polgári és elemi iskoláiban az évzáró vizsgálatok f. hó 11-től 22-ig a következő sorrendben tartatnak meg:

1. Községi polgári fiúiskola: I. o. oszt. 11 én d. e., I. b. oszt. 11 én d. u., I. c. oszt. 12 én d. e., II. o. oszt. 13 én d. e., II. b. oszt. 13-én d. e., II. c. oszt. 13 én d. u. III. a. oszt. 13-én d. e. III. b. oszt. 14 én d. u., III. c. oszt. 15 én d. e., IV. o. oszt. 15 én d. u., IV. b. oszt. 16 én d. e., IV. c. oszt. 16 én d. u.

2. Ujvárosi közs. polg. leányiskola: I. oszt. 11 én d. e. II. oszt. 12 én d. e., III. oszt. 13 én d. e., IV. oszt. 14 én d. e.

3. Olasz i közs. polg. leányiskola: I. o. oszt. 11 én d. e., I. b. oszt. 11 én d. u., II. o. oszt. 12-én d. u., II. b. oszt. 12-én d. u., III. a. oszt. 13-én d. e., III. b. oszt. 13-én d. u., IV. a. oszt. 14-én d. e., IV. b. oszt. 15-én d. u.

1. Ritoók Zsigmond-utcai elemi fiúiskola: I. oszt. 18-én d. u., II. oszt. 20-én d. u., III. oszt. 21-én d. u., IV. oszt. 18-én d. u., V. oszt. 21-én d. e.

2. Széles utcai közs. elemi fiúiskola: I. oszt. 19-én d. e., II. oszt. 20-én d. e., III. oszt. 18-én d. u., IV. oszt. 18-én d. e.

3. Ór-utcai közs. elemi fiúiskola: I. A) oszt. 18-én d. u., I. B) oszt. 19-én d. u., II. oszt. 18-én d. u., III. oszt. 20-én d. u., IV. oszt. 20-én d. e., V. oszt. 21-én d. u.

4. Sánc utcai közs. elemi fiúiskola: I. oszt. 19-én d. u., II. oszt. 20-én d. u., III. oszt. 18-én d. u., IV. oszt. 19-én d. e., V. oszt. 20-én d. e.

5. Velencei közs. elemi fiúiskola: I. oszt. 18-én d. u., II. oszt. 19-én d. u., III. oszt. 19-én d. e., IV. oszt. 18-én d. e.

6. Tisza Kálmán téri elemi leányiskola: I. oszt. 19-én d. e., II. oszt. 18-én d. e., III. oszt. 20-én d. e., IV. oszt. 21-én d. e.

7. Ór-utcai községi elemi leányiskola: I. o. oszt. 18-én d. u., I. b. oszt. 19-én d. u., II. o. oszt. 19-én d. e., II. b. oszt. 18-én d. e., III. oszt. 20-én d. u., IV. o. oszt. 20-én d. u., IV. b. oszt. 21-én d. u., V–VI. oszt. 21-én d. u.

8. Sánc-utcai elemi leányiskola: I. oszt. 11-én d. e., II. oszt. 12-én d. e., III. oszt. 19-én d. u., IV. oszt. 20-én d. u., V–VI. oszt. 18-én d. u.

9. Velencei községi elemi leányiskola: I. oszt. 12-én d. e., II. oszt. 11-én d. e., III–IV. oszt. 19-én d. u.

10. Csillagvárosi közs. vegyesiskola: I. oszt. 20-én d. e., II. oszt. 18-én d. e.

A délelőtti vizsgálatok úgy a polgári, mint az elemi iskolákban reggel 8 órakor, a délutáni vizsgálatok pedig a polgári iskolákban 3, az elemi iskolákban 2 órakor kezdődnek.

* **Butorozott szobák** rövidebb hosszabb időre a Zöldfa-épületben kiadók. Felvilágosítással szolgál a szobaközvetítő. (Zöldfa-épület.)

* **Elsőrendű hántott vargafa** erdei métere husz korona a Szent-elozi erdőben (Püspökfürdő felett) átvéve. Fau' alványok Mertz János bőrkészekésében, vagy a megbízott nál az erdőben.

HIREK

Köszönet Nagyvárad város közönságének

A legszebb, a legnemesebb, a legnagyobb háborús munkát végezte a most lezajlott Gyermeknapok alkalmából Nagyvárad város magasztosan gondolkosó társadalmi. Tíz ezer koronán felül összeget adott össze filléreitől hadiárvaiknak. Oly sokan fáradoztak az ügy érdekében, hogy a jótevékenység minden egyes nemtőljének nemes munkáját külön-külön létszámán előzmerni a lehetetlenséggel lenne határos.

Fogadják ezért mélyen érzett köszönetünket ezúton és engedjék meg, hogy soha nem muló hálánkat fejezzem ki a csodálatos áldozatkész munkájuk és tevékenységükért, úgy a megam, mint a Liga vezetőségének nevében mindasoknak, kik a gyönyörű eredmény létrejöttéért fáradoztak.

Hálás elismerésemet nyilvánítom előszörben Nagyvárad nemes szívtű hölgyei iránt, kiknek fáradozhatlan segítősége tette lehetővé, hogy az Úrra és perselygyűjtés soha nem remélt eredményt hozott. Összevették a hála-érzetemben a Szilágyi színház igazgatója s önzetlen női és férfi művészei, kiknek tevékenysége jótételező eredményezte a tombola és koncerti bántalatos sikerét. Ugyancsak köszönet az Apolló mozgószínház tisztelt Vezetőinek!

Elismeréssel kell adóznom a pénzügyvezetőknek s az ipari és kereskedői kar mélyen tisztelt tagjainak, kik aznap jövedelmük egy részének áldozatul hozásával a gyermeknap hiányait megváltásukat tették lehetővé s pedig oly mértékben, hogy a címen a Gyermeknap jövedelme számottevően gyarapodott.

Hálás köszönetet mondok az egyházak főtisztelendő lelkészi karának, kiknek emberbaráti hozzájárulása és bursálmása a támogatási gyűjtés szép eredményeit szülte.

Fogadják hálám őszinte nyilvánítását végül a sejtő önzetlen munkással közreműködésükért, mellyel a társadalomnak ezen jótékony aktusában megnyilvánult nemes felbuzdulását előmozdítani sevitettek voltak.

A Gyermeknap zárásmódozásait mielőbb szintén a közönség elé terjesztjük!

Nagyvárad, 1917. június 5.

A rendező bizottság nevében:

Rimler Károly
polgármester,
a rendező bizottság elnöke.

Urnapja Ujvároson. A Szent-László templomban ma tartják az urnapi körmenetet és ájtatosságot. A Szent-László tér 4 pontján lombátrák vannak felállítva, az egyik a városbáza előtt, s a régi egyházi pompával megy végbe az urnapi ájtatosság. A 4 ik honvédgyalogszereg egy díszszázada vonul fel katonaszerével, hogy növelje az ünnep méltóságát. Az ájtatosság reggel 8 órakor kezdődik csendes esztendővel, melyet dr. Vučkics Gyula prépostkanonok tart s 6 óráig tart a körmenetben a legméltóságosabb Oltáriszentséget is teljes segédlet

szeszizentolása mellett. Az ünnepi szent beszédet Szilágyi Dózsa premostrol tanár tartja.

Katonai kitüntetések. A hivatalos lap tegnapi száma közli: a király Molnár Mihály 101. gyalogszerebéli főhadnagynek a katonai érdemkereszt 3. osztályát a hadiértelménytel és a kardokkal adományozta és megparancsolta, hogy a legfelsőbb dícsérő elismerés tudtuladassék. Hódol Árpád 37. gyalogszerebéli főhadnagyunk. Mindkét kitüntetés az ellenezzel szemben tartusított kitünt. szolgálat elismerése.

A Katholikus Nővédő Egyesület összejövetele. A Katholikus Nővédő Egyesület hétfőn délután fél 6 órakor tartja a Szent László menedékházban a szokásos értekezletet, amelyre hivatalosak a z egyesület működő és rendező és a missziótársulati leányklub tagjai.

Horvath Mici házassága. Az aradi színház primadonnáját, Horváth Micit kedden veszi feleségül Budapesten Róna Dezső osztályfőnök. Tanuk lesznek: a vőlegény részéről Bosnyák Zoltán dr. államtörök, a menyasszony részéről Horváth Zoltán, a Nemzeti Színház művésze. Az új pár esküvő után a Sammeringre megy nászútra.

A Biharvármegyei Népművelési Egyesület közgyűlése. A "Biharvármegyei Népművelési Egyesület" évi rendező közgyűlést, mely egyúttal tisztújító közgyűlés is lesz, ma délelőtt 11 órakor a vármegyei háza nagytermében tartja meg.

A Kath. Nővédő Egyesület és a Szociális Missziótársulat nagyváradai Leányklubja figyelmébe. A Kath. Nővédő Egyesület hétfőn délután fél 6 órakor a Szent László menedékházban értekezletet tart. Az elnökség kéri az egyesület működő és rendező tagjait, hogy az ülés n megjelenjenek; ugyancsak a missziótársulati leányklub tagjait is; mivel nagyon fontos ügy lesz az értekezlet tárgya. Az értekezlet után a kápolnában a szokásos konferencia.

Hol nem szabad fürödni? Tudomására hozzuk a város közönségének, hogy a Körös folyón levő Spitz Sámuel féle vízi kabinok körüli mederzsilatban az ott észlelt nagyobb mélységű s a fürdőkre életveszélyes gödrök miatt a fürdést a mai naptól kezdve betiltottuk. Felhívjuk tehát a közönséget, hogy a jelzett helyen való fürdéstől annál is inkább tartózkodjék, mivel ezen tilalom ellen vétők ellen az 1885 évi XXIII. t. c. 185 § a alapján a bíróság eljárást folytatba teszük. Nagyvárad, 1917. június 9. Rendőrkapitányi hivatal.

Megérkezett a ruhasegély. — Egyelőre csak a királyi táblára érkezett meg az igazságügyminiszterium utalványa a 200 koronás ruhasegélyre. Ami nagy örömet szerzett, mert már délelőtt fel is vették a tisztviselők a pénzt a valószínűleg el is költötték. A királyi törvényszéken még délután se tudtak a ruhasegély megérkezéséről.

A Fischer zeneiskola mai hangversenye pont 5 órakor kezdődik a Kath. Kőr Szent-László termében. A hangverseny az alsó és felsőbb osztályok növendékein kívül Fischeré Szalay Stefánia, Tóth Boriska áll. kep. okl. zenetanár.ók és Voileanu Ania, bécsi áll. zeneakadémián kitüntetéssel képzett tanáró szerepeinek. A teljes jövedelme az Áldozatkésség szobor alap javára adja az iskola. Felülkötések köszönettel hírlaplaj nyugtáztatnak.

A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyűlésének 112. ez helybeli főszja az évi közgyűlést ma délután 8 órakor tartja meg a beírató helyiségben, melyre a tagokat beíratással meghívja az elnökség. Ezen humánus egyesület azon célból alakult, hogy bérért vagy fizetésért dolgozó egyéneknek csekély tagsági díjak ellenében alkalmat nyújtson arra, hogy ha magának rokkantság vagy agkor miatt keresetképtelenség esetére nyugdíjsegélyt, elhalálása esetére pedig árvaok árvaegélyt szerezhesen. Ezen a címen ezen egyesület 9 és fél millió koronát meghaladó összeget fizetett már ki. A rendező tagok száma 201 ezer. Az együt 10 ezer korona támogatásban részesül. A tagok 10 évi tagság után hátkövetkezett rokkantság esetén a beíratott 30-34-40 filléres tagdíjak ellenében heti 8-40, 9-80 illetve 11-90 K rokkantsággyit kapnak. Városonban már többben élvezik az egyesület segélyét. Mindenki gondoskodik a biztosítási magán rokkant, avagy öreg korára. Felvilágosítást a helybeli vezetőség ad Szilágyi Dózsa utca 5 sz. helyiségben.

Oriási földrengés Közép-Amerikában Nicaragua közföldeség Del Sur városából jelent a táviró, hogy San Salvador 60.000 lakost számláló fővárosa nagyobb földrengés következtében teljesen elpusztult. Az utolsó távirat szerint 30 kilométer körzetben minden elpusztult. Más távirat szerint a város mellett fekvő vulkán kitörése okozta az óriási pusztítást, s a község elpusztult.

A Solymosi képkiallítás meghosszabbítása. A fokozódó érdeklődés de leginkább ama körülmény, hogy a MÁV összes vonalain sügötöl a teherszállítás, — arra készítette a Solymosi képkiallítás rendezőit, hogy Nagyváradon való tartózkodását pár nappal meghosszabbítsa. Azok a nagyváradai műbarátok, akiknek nem volt eddig alkalmuk a kiállítást megtekinteni bizonyára örömmel vessik ezt tudomásul és felhasználják a kedvező alkalmat, hogy gyűjteményüket néhány értékes képpel gazdagítsák.

Ebzárlat. Előfordult ebvesztéséit eset folytán, az állategészségi utatítás 188 § a értelmében az egész város területére 90 napi ebzárlat rendeltek el, mely idő alatt a város területén levő ebek kötvé tartandók, nem lévén szabad az utcára csakis szájkoszárral ellátott vagy póráson vezetett ebet bocsájtani. Minden az utcán talált kóbor eb a gyepmester által elfogatói és azonnal kiltatni fog. Figyelmeztetnek az ebtilajdonosok arra is, hogy ebeiken nevelés észlelt egyenbe változásokat azonnal jelentsek be. Ezen rendelkezés ellen vétő ebtilajdonosok az 1888 évi VII. tc. 154 § a alapján 200 koronáig terjedhető pénabontással fognak büntettetni. Nagyvárad, 1917. június 8. Rendőrkapitányi hivatal.

A Püspökfürdő uszodája kellemes hőmérsékletével, tisztaságával, folyton felújított vizével, a mely a közeli fürdőből közvetlenül téplákozik, pompás alkalom a leg egészségesebb testi kultúrán. A széta a lankás hegyoldalon, egy kitűnő Komcsik vacsora betöltésére mindannyak, amit egy modern-fürdő nyújthat kényelmében, szóra közönséges és élvezetben. Állandó elsőrangú cigányzene. A konyha Komcsik Alajosné személyes felügyelete alatt áll.

Egy ör és szobakezelő a Fekete Sas épület irodájában felvétetik. Jelentkezhetni délután.

10 butorozott utcai szoba. A Zöldfa épület emeletén rövidebb-hosszabb időre kiadó. Egy ágyas szoba havonként 50 korona, két ágyas szoba havonként 75 korona. Felvilágosítással szolgál a szobakezelő. Telefon 14-00.

* Zongora pianico alapos javítását, hangolást jutányos áron vállalok. Rákóczi-ut 22 sz. alatti udvarban balra. Relios János.

* **Cukorka és csokoládé ajánlat** helyi és vidéki árusoknak és kereskedőknek ajánlok 140 népolyi táblás csokoládé, tessékemény, piskóta, színes krumplicukor, kávécréme, deszeribonbonok, savanyu karameillák erős koforbia 16., 32. és 140. gálék 140 fondant, dobozos selyem és többféle savanyu cukorkák, 140 csodaszép csokoládés rumbonbont 140. Hartvig cukorkák. ASZÓDI Kossuth-utca Sas-palota. Vidékre szíktüldés vasúton és postán.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap délután: Muzikirány.
 Vasárnap este: A tanítónő.
 Hétfő: Lengyelvér.
 Kedd: Szabinoők elrablása. (Nyáray Antal felléptével.)
 Szerda: Az élőhalott. (Nyáray Antal felléptével.)
 Csütörtök: Az élőhalott. (Nyáray Antal felléptével.)
 Péntek: Cigányprimás. (Nyáray Antal bucsufeléjéte.)
 Szombat délután: Három a kislány.
 Szombat este: Csárdaskirálynő.
 Vasárnap délután: Mágus Miska.

A tanítónő ma esti előadása pontban hét órakor kezdődik.

Lengyelvér. Hétfőn Nedoból és Stein nagyszerű operettje, a Lengyelvér kerül színpadra. Bölcs Bihar Sándor játssza. Helenát St. Zsigmond Anna. Főbb szerepekhez jutnak még T. Pogány Janka, Szabai Margit, Rákos és Tompa.

Nyáray Antal vendégjátékai. Nyáray Antal, a kiváló művész, a diákok egész sorozata után, a hét folyamán négy estét a Színházban fog vendégzsempálni. Nyáray két évig Bécsben játszott most és a Cigányprimás főszerepére az ő címszerep alakításához fűződik. Ezen az ezekadatiánul koronázott előadásban kétszázhatvanötven a Csárdaskirálynőben lépett fel, a már Nyáray rajongóvá lett bécsi közönség előtt. Nagy várossal Nyáray Antal kedden este a Szabinoők elrablásában kezdi meg vendégjátékait, szerdán és csütörtökön Tolstoj Leszcsinművében Az élőhalottban egyik klasszikus szépségű drámai alakítását nyújtja, pénteken pedig egyik legszebb kreációjával, a Cigányprimás címszerepével bucsuszik a jeles művésze a nagyváradi közönség felé.

APOLLÓ mozgószínház
 Vasárnap, hétfőn
A cirkusz porondján
 dráma 5 felv.
 Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

VIGADÓ mozgószínház
 Vasárnap
Monna Vanna
 legenda 4 felv.
 Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

URANIA mozgószínház
 Vasárnap
A szerelem hatalma
 dráma 4 felv.
 Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

ZENE és MŰVÉSZET.

Üzenet Székelyföldre. „Itt nyugszik Timár László 24 ik honvédegyalozesrad-beli ővezető a egy másik gyalogos. Maghaltak a Sőp Magyar Hazáért.“ Ez a felirata egy székelyföldi sírkereztnek s ez a hangulata annak a bánatos, szivetsomorító dalnak, amelyet Várady Aladár karmester, annyi hangulatos szép dal szerzője, Kovács János szövegére szerzett. „Törődjék bele kend is, ha az Isten így akarta“, mondja az a vigasztaló nótá, amely őszinte érzéssel minden dalkedvelőnek hamar megnyeri tetszését.

KÖZGAZDASÁG

* **A Hungária Cipőgyár r. t.** a Bihar nyomdától megvett dobozgyárat a cipőgyár telepen üzembe helyezte. — A dobozgyár ipari, kereskedelmi gyógyszerészi és drogueriai célokra szükséges mindennemű dobozok készítésével foglalkozik a legfinomabb kivitteltől a legegyszerűbbig.

NYILTEK.

HETI ÁRJEJYZÉK:

Vizespohár csiszolt üvegből	—26
Borospohár csiszolt üvegből	—20
Vizeskancsó csiszolt üvegből	1:50
Borospalack csiszolt üvegből	1:50
Teáscsésze fehér finom porcellán	1:—
Teáscsésze színes finom porcellán	1:80
Porcellán vizeskancsó díszítéssel	2:50
Kávésbögre emlék felirással	—70
Fali sőtartó majolika fedéllel	2:50
Majolika vizeskancsó színezéssel	8:—
Teáskészlet aranyozással	10:—
Kávékészlet aranyozással	10:—
Feketkészlet aranyozással	10:—
Mosdókészlet felszerelve	12:—
Ebédőkészlet aranyozással	40:—
Vizeskészlet színes aranyozással	4:—
Boroskészlet színes aranyozással	4:—
Söröskészlet színes aranyozással	4:—
Tésztakészlet finom majolika	5:—
Befőtteskészlet 6 személyre	4:—

Konyha felszerelési áruk.

Főzőedények.

Táblaüveg. Porcellánárak.

Répkerepezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg és porcellán nagykereskedés.
 Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
 Telefonszám 372.

Főszerveztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR** | Feladós szerveztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

APOLLÓ mozgó színház

Vasárnap, hétfőn

A cirkusz porondján

dráma 5 felvonásban.

Kedden, szerdán

HOMONCULUS.

V-ik rész dráma 4 felvonásban.

Tavaszi ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Füg-göny, kézimunka, kelengye ne-műek tisztítása. Fekete festés első-rendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS
kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyárában
Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—69.

* Eladó Bethlen és Keszárnya u'ca sar-kán egy i. almeressel elhatott üzlet ház előnyös fizetési feltételekkel. Altalár os Takarékpénz-tár r. t. Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Önkéntes árverés.

A kisszántói volt báró Königs-warter féle kastélyban levő összes ingóságok f. évi június hó 14-én d. e. 10 órakor, Kisszántón megtar-tandó hatósági önkéntes nyilvános árverésen értékesítettnek.

Eladás alá kerülnek elsőrangú szobabutorok, szőnyegek, függönyök, konyhabutorok, edények és más lakberendezési tárgyak, egy billiard asztal golyókkal és felszereléssel, egy gummikerekű elegáns batár, ló-szerszámok, egy gőzgép, 2 dynamó, egy víznyomó gép, disznóvénnyek, pálmák stb.

Az ingóságok a helyszínén megte-kinthetők, részletes felvilágosítás pedig **dr. Barna Miklós nagy-váradai ügyvédnél** (Zöldfa-u. 1.) nyerhető.

Uj virágcsarnok

Van szerencsém a mélyen tisztelt előkelő közönség nagybecsü tu-domására adni, hogy Nagyvára-don, Rákóczi-ut Stern-féle ház-ban, szemben a Széchényi szálló-dával, a mai kor hívalmainak megfelelő

élő- és művirág kereskedést

nyitottam. Naponkint a legszebb élővirágok, valamint teljesen hű utánzatu művirágok, délszaki növények nagy választékban kaphatók.

Lakodalmi és alkalmi csokrok, koszorúk izléses kivitelben, ju-tányos áron

A t. közönség b. pártfogását kérve vagyok

őzv. Fehér Imréné
Rákóczi-ut 10.

TELEFON: 15—89.

KIADÓ

Városi Bazárépület
színház felőli részén
egy nagy üzlethelyiség
évi 1200 koronáért.

Vas és rézágak

afrik és lószőrmatracok,
amerikai és sodrony-
ágybetétek: összehajtott
ágyak eredeti gyári árakon
kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

Vizvezeték és mü-
bádogos munkákat
készít, javításokat
jutányosan eszközöl

Fey Rezső örökösei

Szent János-u. 22.
Telefon 532.

* Több darab föld a város belte-rületén előnyös fizetési feltételekkel eladó. Altalár os Takarékpénztár r.-t. Nagyvárad, Bémer-tér.

KÉVEKÖTŐ

géphez manilla helyett parafinált tiszta natron celulose több águ kiváló jó minőségű frankó szét-küldés, 100 kg. 700— korona

PÁTRIA PAPIRGYÁR

papirspárgáinak eladási irodája
Magyarország részére

Budapest, VII. Rákóczi-ut 6. sz.
!! Telefon 83-63. !!

Mindenféle vidéki megrende-léseket a zonnal szállítunk.
Telephon 92. sz.

Szélőtől, hidegtől
kifujt

vörös arcra és kézre
továbbá szeplő, miteszer
és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb anyagokból van összeállítva, mi-nőségre és hatásaira nézve felül-mulja az összes forgalomban levő készítményeket. Kétféle minőség van nappali és esteli használatra.

1 tégely ára 1 kor. 50 fill.

Alabástrom pipere szappan.

Legtisztább, legfinomabb nö-vényi zsirokból van összeállítva. Teljesen lugmentes, mivel az alabástrom szappan tiszta Lan-olinnal van tulzsirosítva, a miért is az arcot nem marja, nem csipi, hanem az arcórt üdévé, puhává és simává teszi.

1 drb ára 4 korona.

Szeplő elleni

valódi LISZKA-VIZ.

1 üveg ára 2 korona.

Ezen szerek kaphatók:

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

Nagyvárad legszebb kirándulólhelye
Szent László Püspök Gyógy-Fürdő
 Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hévvíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz, csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen. 500 belécs fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. Nagyszabású nyári uszoda 26°C folyton befolyó forrásvízzel, uszásintár, rapsfürdő, homokkúria. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
 a fürdő bérlője.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádigos,
 vízvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utcza.
 Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-
 párok, ellenőrző kasszák és
 gramofonok szakzerű javítása
 és állandó jókarban tartása.
 Bronzműves, lakatos és mű-
 szerész munkák elfogadtatnak.

A Rákóczi-ut legforgalmasabb
 részén

emelethez eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd

Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

* Kisdő Rimszóczy utca 11. sz. ház-
 ban bejárattal az Ezredévi emléktér felől is,
 a földszinten 1 utcai szoba, 1 előszoba,
 1 alkoven és 1 nagy irodahelyiség azonnal.
 Értekezni lehet a Nagyvárad Takarékpénz-
 tarban, Telsky utca.

FATALPU CIPŐGYÁR

HAAS LIPÓT,

Fatalpu cipők:

25-28, 29-35, 36-39, 40-46.

Borju bőr 13-40, 15-80, 18-10, 22-20.
 Ia Hasított bőr 15-80, 18-70, 20-50, 25-70.
 Lóbox és tehénbox 17-—, 20-50, 22-80, 27-50.

Fatalpu szandálok:

24-25, 26-28, 29-31, 32-35,

4-—, 4-10, 4-40, 4-90,

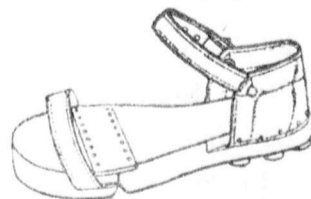
36-37, 38-40, 41-43, 44-46,

5-—, 5-50, 6-—, 6-10.

Lábujjszij oldalszegzés nélkül **törvényileg védett megerősítéssel.**

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmen-
 helyek, intézetek és egyesületek engedélyben
 részeseülnek.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Telefonszám 4-63.

Élelmezési ajánlat!

ASZÓDI MIHÁLY

fűszer, csemege és cukorka nagykereskedő,
 Kossuth-u. Sas-palota. Telefon 635.

Ajánlok nagyban: kecskeméti gyümölcs
 konzervet dobozokban, téli szalámit,
 rendkívül nagy választék italokban ko-
 nyar, rum, szilvórium, sör, törköly,
 likőrök és barack párlat, tokaji borok,
 továbbá Waidischgrätz, Domozyi és
 Andrányi-féle borok, díana sósborszesz,
 mogyoró mazsola, feltört és kész min-
 denféle csokoládé 140 áru és cukorzák.

Valódi málna és citrom szörp. 1/2 kilós
 kecskeméti zseri érkesik 1000 füveg
 nagy és kicsinyben.

Hasábos és vágott

TÜZIFA

szükségletét a legna-
 gyobb bizalommal csak

JENEI M. CÉGNÉL

szerezheti be

Nagypiac tér, Kugler és Andrányi
 palota. Telefon 10-13. szám.

Megrendelések pontosan kimérve,
 kívánatra házhoz szállítatnak.

Betűszedő tanulóknak
 fiu és berakó tanuló-
 nak leány fizetéssel
 felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nál.

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

k a p h a t ó

métermázsánként 6 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-t.-nál

Kolozsvári-utca 62.

4 OLCÓSÓ HÉT

a nyári vásár alkalmából

Czillér Imre nagyáruházában.

Junius 1-től junius 30-ig az összes raktáron levő ruházati cikkek leszállított olcsó árak mellett kerülnek eladásra.

Ruhaszövetek, costum és ruhaselymek, nyers és divatszinekből mosókelmék. Batist, grenadin, carton, Delain, Lüster.

Blousok, selyem kötött kabátok selyem köpenyruhák és felöltők. Japonok napernyők. Keztyűk, harisnyák, tricók és diszkötények. Legújabb Linon és csipke gallérok. Lüster mosó fehér és fekete diszkötények.

Gyönyörű kalapok, hölgyek, leánykák és gyermekek részére.

Gyermek ruhák, kötények, fin mosó öltönyök, zefir és apacs ingek és blousok.

Fürdő ruhák, és köpenyek és frottirák.

Bézőmunkák és anyagok.

Férfi divat cikkek. Ing, gallér, kézelők, nyekkendő ujdonságok, zefir és nyersselyem ingek. Kalapok és Sportsapkák.

Szőnyeg, függöny, paplancok, ágynemű és legjobb fehérneműk. Roletta vásznak, Cérnák és foralok nagyban és kicsinyben. Utazó cikkek bőröndök, kosarak.

Összes katonai felszerelések legolcsóbban

Czillér Imre nagyáruházában.

Bubla és Társa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer és csemege kereskedésben.
Szalámi, sajt, szalonna, kitűnő **Málnaszörp,** **Törley pezsgő,** valódi kitűnő **ó-borok.**

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyér. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmi cikkek. Naponta friss vaj, remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

Vízvezeték-utcán szép kilátással egy családnak való ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetétet könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámitott váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsönöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapírokra.

Olcson vállalok!

kőműves, ács és cserepezőmunkát, úgy helyben mint vidéken.

Staharóczky József
Damjanich u ca 16. sz.

Tárnoki László

cserép és palafedő m.
Szt. Péteri-u. 3. Telefon 886.

E szakmába vágó munkákat a legjutányosabban elvállal.

Morza Kálmán

nyerges és szilgyártó Nagyvárad,
Rákóczi-ut 19. szám.

Telefon: 3-65 Telefon: 3-65

Tiszti nyereg és szijazat, kocsizó és igás szerszámok, kocsifűlés, lábvédők és szerszámok raktára.